

VERSLAGLEGGING BEWONERSAVOND I GEBIEDSVISIE KLOOSTERPLEIN DONKERSTRAAT

Onderwerp	Verslag bewonersatelier 1
Project	Gebiedsvisie Kloosterplein en Donkerstraat
Projectcode	143299
Referentie	143299/24-017.967
Datum	4 december 2024
Auteur	L J.H. van Zwam MSc
Gecontroleerd door	A.G. Gaydadjiev
Goedgekeurd door	A.G. Gaydadjiev
Paraaf	

Bijlage(n)	I Foto's Posters
	II Presentatie participatiebijeenkomst

---

1 INLEIDING

Op 13 november 2024 vond de eerste bewonersavond plaats in het kader van de gebiedsvisie Kloosterplein en Donkerstraat in de Catharinakapel. De avond was opgedeeld in twee participatiemomenten. Eerst een inloop en daarna het atelier. Het inloopmoment startte om 17:30 uur en eindigde om 18:45 uur. Dit moment was bedoeld voor bewoners rondom het plangebied en alle belangstellenden. De werkvorm was een informatie- en ideeënmarkt om zo breed informatie bij de betrokkenen op te halen. Daarna, om 19:15 uur startte de inloop van het gebiedsatelier voor stakeholders binnen het plangebied. Het tweede deel van de avond werd gestart met een plenaire presentatie met toelichting op aanleiding, opgave, proces en doelstellingen. Na deze presentatie gingen de aanwezigen uit elkaar in 4 gesprekstafels.

Omdat de bewonersavond verdeeld was over twee momenten is er ook gekozen om het gespreksverslag dusdanig in te delen. Eerst de inloop en daarna het atelier.

2 INLOOPMOMENT

Voor het inloopmoment zijn drie themapanelen gemaakt om breed op te halen. De thema's waren: bebouwing, bereikbaarheid en openbare ruimte. Per thema kregen aanwezigen de gelegenheid inbreng te leveren in de vorm van kansen, knelpunten en suggesties voor de toekomst van het gebied. Inbreng is volgens deze indeling vastgelegd in dit hoofdstuk.

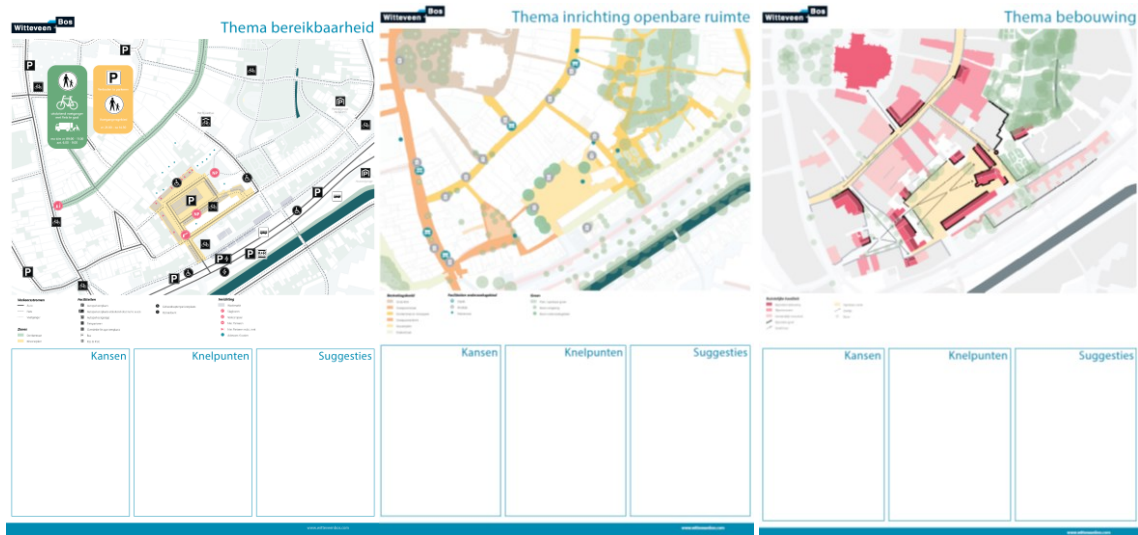
Samenvatting oogst inloopmoment

Er zijn kansen om de aantrekkelijkheid in de Donkerstraat te verbeteren door leegstaande panden om te vormen tot bijvoorbeeld woningen. De zichtbaarheid van historische elementen zoals de stadsmuur zijn belangrijk en de herontwikkeling van oude panden kan een positieve impuls geven. Voorstellen ter verbetering omvatten het verfraaien van gevels, het gebruik van lage hagen voor een nettere uitstraling, en het toevoegen van verlichting voor meer veiligheid.

Het Kloosterplein kan aantrekkelijker worden gemaakt voor voetgangers door een duidelijke wandelroute aan te leggen. Knelpunten zijn onder andere de parkeerbehoefte voor specifieke doelgroepen en het gebrek aan goed openbaar vervoer. Oplossingen zoals ondergronds parkeren, gereguleerd parkeren met vergunningen, en aanpassingen in de bevoorrading en verkeersstroom worden voorgesteld.

Er zijn mogelijkheden om het Kloosterplein te ontwikkelen tot een cultureel cluster, mede door de komst van een nieuw museum. Suggesties ter verbetering omvatten het organiseren van meer evenementen en activiteiten, het creëren van meer ontmoetingsruimtes, en het verbeteren van de aantrekkelijkheid van omliggende straten en panden door verfraaiing en het aantrekken van grote winkelketens.

Afbeelding 1 De themapanelen van het inloopmoment

2.2 Thema Bebouwing

Kansen

- verminderen van leegstand door bestemmingen in de Donkerstraat te veranderen naar wonen;
- behouden en versterken van de openheid van het plein;
- zichtbaar houden en versterken van de beleving van de stadsmuur;
- herontwikkelen van het oude Blokker-pand, bijvoorbeeld met een doorsteek naar het Kloosterplein.

Knelpunten

- prullenbakken staan nu in het zicht;
- rommelige uitstraling en leegstand in de Donkerstraat.

Suggesties

- gebruik lage hagen om auto's uit het zicht te onttrekken;
- authentiek maken van gevels;
- verfraaien van gebouwen rondom het Kloosterplein met lichtprojecties;
- verlichten van de Paradijspoort voor een veiliger gevoel.

2.3 Thema Bereikbaarheid

Kansen

- verbeteren van het Kloosterplein als wandelroute met een aantrekkelijk voetpad diagonaal over het plein;
- vitringasingel tijdelijk afsluiten voor auto's op zaterdag en de markt verlengen of een fiets- en speelstraat voor kinderen realiseren;
- verbeteren van de bereikbaarheid om dagjesmensen aan te trekken.

Knelpunten

- parkeerbehoefte voor oudere en mindervalide klanten zoals deze van de boekwinkel Oase;
- gebrek aan goed openbaar vervoer in Harderwijk, wat de parkeerbehoefte vergroot in het gebied;
- stad is te klein voor deelmobiliteit;
- open slagboom na de zaterdagmarkt zorgt voor dubbel parkeren en onveilige situaties;
- regelmatige defecten aan de slagboom;
- wachtende auto's met draaiende motoren bij de slagboom zijn storend;
- tekort aan fietsparkeerplaatsen;
- geluidsoverlast aan de Vitringasingel door voertuigen;
- overlast door spinnen bij lage bomen nabij de fietsenstalling naast het Kloosterplein;

Suggesties

- ondergronds parkeren aan het Kloosterplein;
- parkeren op het Kloosterplein reguleren met een vergunning en alleen voor bewoners, zoals bij weidemeesterlaan (Westeinde);
- bevoorrading via de Donkerstraat om ruimte vrij te maken op het Kloosterplein;
- aanbrengen van een knip in de Vitringasingel om doorgaand verkeer te verminderen of om te leiden;

2.4 Thema Openbare Ruimte

Kansen

- ingang van het nieuwe museum aan het Kloosterplein biedt kansen voor een cultureel plein;
- profiteren van de reuring die Marius van Dokkum naar het Kloosterplein brengt.

Knelpunten

- meer inrichtingselementen op het Kloosterplein kunnen vandalisme uitlokken. Houd hier rekening mee bij de herinrichting;
- kloosterplein heeft weinig zonlicht;
- kleine kerksteeg voelt als onprettig en geeft een onveilig gevoel.

Suggesties

- meer programmering en activiteiten op het Kloosterplein, zoals open theatervoorstellingen, een biergarten of foodfestival, en hetzelfde voor het Hortuspark;
- markt doortrekken naar de Donkerstraat om meer bezoekers aan te trekken;
- meer ruimte voor ontmoeting creëren, bijvoorbeeld met zitplekken;
- aanleggen van een cultuur- en historieroute in het gebied;
- aantrekken van een grote winkelketen in de Donkerstraat om leegstand te verminderen en meer bezoekers te trekken;
- aanleggen van een parkstrook om de achterkant van gebouwen aan het Kloosterplein af te dekken.

3 PARTICIPATIEMOMENT

Na de plenaire presentatie zijn aanwezigen aangeschoven bij een van de vier gesprekstafels. Er is geen onderscheid gemaakt naar gespreksonderwerp per tafel. Per tafel zijn aandachtspunten en suggesties gedeeld met adviseurs van Witteveen+Bos. Deze input van de aanwezigen is in dit document toegelicht. Per tafel is de inbreng van de aanwezigen geordend op aandachtspunten en suggesties. Reacties van alle tafels zijn gebundeld en verdeeld naar aandachtspunten en suggesties. Waar mogelijk zijn deze gecategoriseerd naar samenhangende thema's.

3.1 Aandachtspunten

Winkeliers merken dat de bezoekersstroom door de Donkerstraat is verlegd naar het oosten door de nieuwe Houtwal parkeergarage, wat de aanloop naar de Donkerstraat vermindert. Het winkelaanbod aan het begin van de Donkerstraat bedient een beperkte doelgroep en creëert weinig beweging, mede door dichte gevels. Leegstaande panden, zoals het oude Blokker-pand, en lege etalages maken de straat onaantrekkelijk, waardoor bezoekers mogelijk eerder afbuigen naar de Academiestraat. Er is een hoge parkeerdruk in het centrum, vooral op zaterdagen, en de Houtwal parkeergarage is vaak vol, wat verkeersoverlast veroorzaakt. Cultuuractiviteiten trekken niet altijd extra consumenten naar de winkelstraat en kunnen tijdens evenementen zelfs parkeerproblemen veroorzaken. De weekmarkt beperkt de bruikbaarheid van de parkeerplaats aan de Kloosterplein, waardoor klanten uitwijken naar andere parkeerplaatsen zoals Houtwal. Er zijn zorgen over veiligheid en vandalisme in de Donkerstraat, en de slagboom bij het Kloosterplein is vaak kapot, wat voor onrust en files zorgt.

Winkelstraat

- winkeliers merken dat de bezoekersstroom door de Donkerstraat is verlegd naar het oosten door de nieuwe Houtwal parkeergarage;
- het winkelaanbod aan het begin van de Donkerstraat bedient een beperkte doelgroep en creëert weinig beweging. Bovendien maken de gesloten plinten de straat ongezellig;
- na de markt verplaatsen mensen zich te voet via de Academiestraat naar het centrum, waardoor er geen aanloop ontstaat in het begin van de Donkerstraat;
- het oude Blokker-pand staat al lang leeg, mogelijk door hoge vraagprijzen;
- het stuk Donkerstraat tussen Korte Kerkstraat en Smeepoortstraat is onaantrekkelijk door leegstand; mensen draaien vaak om bij het Blokker-pand;
- lege etalages, beïnvloedt de aantrekkelijkheid en levendigheid van de Donkerstraat negatief, waardoor bezoekers eerder afbuigen naar de Academiestraat;
- er is onvrede over wisselende regelgeving omtrent uitstalling en reclamering, met gezondheidsdiensten als voorbeeld;
- grote leegstaande winkelpanden zijn moeilijker te verhuren dan kleinere units;
- gezondheidsdienstverlening draagt in mindere mate bij aan de levendigheid en aantrekkelijkheid, vanwege de doelgroep en uitstraling;
- weinig behoefte aan meer groen in de Donkerstraat; bevoorradingsbusjes maken extra groen lastig, maar hangend groen kan een optie zijn;

Parkeren

- er is een hoge parkeerdruk in het centrum op bepaalde momenten, en er is behoefte aan meer parkeerplaatsen. De Houtwal parkeergarage is op zaterdagen altijd vol vanwege de weekmarkt, wat verkeersoverlast veroorzaakt op de Vitringasingel. Vergunninghouders van Kloosterplein wijken uit en versterken dit. Het toegenomen aantal toeristen, vooral in weekenden en het hoogseizoen, verhoogt de parkeerdruk;
- onveilige situatie fietsparkeren rond het Kloosterplein vanwege diefstal;
- de slagboom Kloosterplein is vaak kapot en zorgt voor onrust en files, maar zonder slagboom loopt het parkeren uit de hand;
- uitplaatsen van de parkeerplaats is kansrijk alleen moet dit gepaard gaan met een volwaardig alternatief.
- vergunninghouders wijken tijdens de zaterdagmarkt uit naar de omgeving;
- parkeren is nog relevant, maar zal waarschijnlijk afnemen en kan geleidelijk worden uitgefaseerd.

Cultuur

- cultuurkust overweegt een nieuw pand te zoeken vanwege de huidige situatie en hoge onderhoudskosten;
- voorstel van Kees Kooijman om huizen aan de randen van het Kloosterplein te plaatsen moet worden onderzocht;
- behoud van de mogelijkheid voor theater op het Kloosterplein wordt als essentieel gezien voor de stad;
- cultuuractiviteiten zijn positief, maar trekken niet altijd extra consumenten naar de winkelstraat en kunnen parkeerproblemen veroorzaken tijdens evenementen.

Weekmarkt

- de weekmarkt beperkt de bruikbaarheid van de parkeerplaats aan het Kloosterplein, waardoor klanten uitwijken naar andere parkeerplaatsen zoals Houtwal;
- de markt heeft weinig voorzieningen nodig en vergroening helpt niet; ruimte is belangrijk;
- de markt zal in de toekomst waarschijnlijk krimpen, maar blijft belangrijk voor de binnenstad;
- overweeg of de markt op dezelfde locatie moet blijven of kan verhuizen.

Overig

- Kloosterplein wordt als donker ervaren door weinig zonlicht;
- er zijn zorgen over veiligheid en vandalisme in de Donkerstraat, vooral wanneer spullen buiten overnachten;
- bestrating in Smeepoortenbrink moet worden verbeterd met het oog op inclusie;
- de meeste bomen op het Kloosterplein zijn in slechte staat en verliezen vroeg hun bladeren;
- voor het Kloosterplein moet worden besloten of het een doorgang naar het centrum wordt of onderdeel van informele plekken blijft;
- betrek de Smeepoortenbrink bij het plangebied, aangezien veranderingen in de Donkerstraat en het Kloosterplein hier direct impact op hebben.

3.2 Suggesties

Om de Donkerstraat en omliggende gebieden te verbeteren, wordt voorgesteld om een parkeervoorziening bij Westeinde te realiseren. Het begin van de Donkerstraat kan aantrekkelijker worden door ambachtelijke winkels zoals een slager, groenteboer en bloemist toe te voegen en tijdelijke winkels te vermijden. Verminder de leegstand door het verhogen van de aantrekkelijkheid en verblijfskwaliteit, bijvoorbeeld aantrekkelijkheid door visuele begeleiding, straatmeubilair en een passage met glas.

Betrek het stadsmuseum bij het ontwerpproces en de samenwerking tussen culturele voorzieningen moet worden versterkt. De nieuwe locatie van het Marius van Dokkum museum en het uitbreiden van de poëzie- en bronzenbeeldenroute worden als waardevolle toevoegingen gezien. De weekmarkt kan worden uitgebreid naar de Smeepoortenbrink om meer beweging richting de Donkerstraat te creëren.

Voor het Kloosterplein wordt voorgesteld om achtertuinen op te heffen, woningen en horeca toe te voegen, en meer groen zonder uitzichten te belemmeren. Een doorgang naar de Donkerstraat, mogelijk via het Blokker-pand, kan de connectiviteit verbeteren. Dit kan de aanloop in de winkelstraat op zijn beurt versterken. Technische faciliteiten voor evenementen en het herintroduceren van het vaste podium kunnen de multifunctionaliteit van het plein ondersteunen.

Winkelstraat

- herstel de loop naar de Donkerstraat met een parkeervoorziening ter hoogte van Westeinde. Aanwezigen refereerden naar eerdere planvorming van de gemeente;
- voeg meerdere bestemmingen toe aan de Donkerstraat, zoals wonen, horeca en winkels. Voeg aan het begin van de Donkerstraat bijvoorbeeld (ambachtelijke) winkels toe die mensen trekken, zoals een slager lokale voedselwinkel groenteboer, hobbywinkels en bloemist passend bij de kleinschaligheid. Vermijd juist tijdelijke invullingen of winkels zoals sushi-restaurants of nagelsalons;
- meer diversiteit van winkels kan de beleving verbeteren;
- ondersteuning van pandeigenaren gewenst voor de invulling van leegstaande panden; mogelijke regulering of subsidie voor juiste type winkels en prijzen;

- vergroot de aantrekkelijkheid en verleid bezoekers om door te lopen in de Donkerstraat door bijvoorbeeld sfeer, visuele begeleiding en aankleding, zoals straatmeubilair verplaatsing van de betaalautomaat in de Academiestraat. Creëer een passage met glas voor betere verblijfskwaliteit. Voeg daarnaast verblijfsplekken toe aan de Donkerstraat in de vorm van bankjes of zitplaatsen;
- overdek een deel van de Donkerstraat tussen de Israelstraat en Korte Kerkstraat (orangerie);
- oplossingen tegen leegstand omvatten: panden aantrekkelijk maken, toevoegen van een publiekstrekker aan het uiteinde van de Donkerstraat (bijvoorbeeld in combinatie met het Stadsmuseum) bezoekersroutes beïnvloeden en parkeren verplaatsen of realiseren op een goede locatie;
- functiemenging in de Donkerstraat met cultuur is gewenst; terughoudendheid bij het toevoegen van woningen om de levendigheid te behouden;
- regelmatige cultuurvoorzieningen met een publiekstreckende functie worden wenselijk geacht om de aanloop te versterken. Let wel op de gevolgen voor parkeren;
- gebruik het Blokker-pand als "slinger galerij" met winkels en een verbinding tussen Donkerstraat en Kloosterplein.

Parkeren

- bied gratis parkeren aan in de hoek van Westeinde om meer mensen te trekken en een loop naar de Donkerstraat te creëren;
- start zo snel mogelijk met de bouw van de nieuwe parkeervoorziening;
- creëer een tegenhanger van de parkeergarage Houtwal om de aanloop in de Donkerstraat te vergroten; locatie Westeinde wordt als kansrijk gezien;
- overweeg een parkeergarage onder de weg langs de singel;
- een groene zone voor de Vitringasingel en ondergronds parkeren vanaf de Houtwalgarage is een mooi maar onrealistisch idee.

Cultuur

- betrek het stadsmuseum bij het ontwerpproces voor historische input;
- verbind culturele voorzieningen en gebouwen en versterk de samenwerking; er is genoeg aanbod;
- de nieuwe locatie van het Marius van Dokkum museum is een aanwinst;
- verbeter de samenhang tussen kunstcentrum, cultuurcentrum en het museum, zowel intern als extern;
- interventies aan het kunstcentrum kunnen de functionaliteit verbeteren voor de gebruiker;
- breid de poëzie- en bronzenbeeldenroute uit om het cultuurcluster te versterken.

Weekmarkt

- voeg een stukje markt toe aan de Smeerpootenbrink om meer beweging richting de Donkerstraat te creëren.

Kloosterplein

- vergroot het Kloosterplein door achtertuinten en achterkanten op te heffen voor meer ruimte;
- creëer woningen aan het plein om achterkanten te verminderen;
- voorstel van eerdere stedenbouwkundige studie om huizen aan de randen van het Kloosterplein te plaatsen moet worden onderzocht;
- faciliteer horeca bij het nieuwe Marius van Dokkum museum;
- voeg meer groen toe aan het plein zonder uitzichten te belemmeren;
- ondersteun multifunctioneel gebruik van het plein, vooral voor evenementen;
- liever laag groen dan grote bomen, om Kloosterplein niet donkerder te maken;
- zorg voor een doorgang tussen Kloosterplein en Donkerstraat en combineer dit met winkels. Dit gaat samen met het autovrij maken van Kloosterplein en een alternatieve parkeervoorziening;
- creëer een doorgang naar de Donkerstraat, mogelijk in het verlengde van de Korte Kerkstraat voor een zichtlijn op de kerk. Anderen opperen het Blokker-pand te gebruiken als 'slinger galerij' met winkels en een verbinding tussen Donkerstraat en Kloosterplein;
- behoud T-splitsingen in de Donkerstraat wanneer een doorsteek wordt gerealiseerd vanaf Kloosterplein; geen kruispunten;
- Kloosterplein als duo-plein: ene kant winkels/bevoorrading, andere kant cultuurplein met heggen en paadjes; enthousiast over combinatie met Marius van Dokkum museum en kleine horeca.
- horeca op Kloosterplein: klein koffie-lunch-taart-café;

- herintroduceer het vaste podium uit het plan van 2007, met fietsenstallingen eronder. Maak een doorsteek naar het Kloosterplein, bijvoorbeeld door een passage, om een grotere wandelronde door het centrum te stimuleren en een kortere route vanaf de parkeerplaats naar het winkelgebied te creëren;
- overweeg bebouwing aan de noordzijde van het Kloosterplein om de achtergevels van de Donkerstraat te verbergen;
- zorg voor kleinschaligheid en intimiteit op het plein;
- gebruik de historische tuin tussen Catharinakapel en woningen als inspiratie voor vergroening;
- voorzie technische faciliteiten zoals elektra en waterpunten voor evenementen;
- verbeter de relatie tussen binnen- en buitenruimtes van panden aan het Kloosterplein;
- modulaire elementen op het plein kunnen evenementen van verschillende omvang faciliteren;
- gebruik de identiteit van het Klooster als uitgangspunt, maar redeneer vanuit het heden;
- organiseer kleine, laag-decibel evenementen;
- voeg subtiele elementen toe die bijdragen aan zowel de markt als kleine evenementen.

Overig

- korte termijn ideeën: tijdelijk vullen van etalages, parkeren op braakliggende terreinen ten westen van Smeepoortstraat, en een pilot voor het goedkoop verhuren van panden aan ondernemers;
- stel een collectieve vereniging op (zoals Bedrijfs Investeringszone of een ondernemersvereniging) voor investeringen in verbeteringen;
  - neem Smeepoortstraat mee in plannen vanwege relevantie voor ondernemers, parkeren en doorgang tot aan Brouwersteeg;
  - openbare ruimte inrichting kan bijdragen aan een betere samenhang tussen de culturele instellingen aan het Kloosterplein.